

Datum
2021-06-07Diarienummer
KS-2021/1290.109Handläggare
Björn Rosborg
08-535 302 09
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Elektrifieringslöftet - handslag för elektrifiering av regionala godstransporter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Avsiktsförklaring ”Elektrifieringslöfte Region Stockholm”, bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 juni 2021, godkänns.

Sammanfattning

Regeringen har inrättat en Elektrifieringskommission för att påskynda arbetet med elektrifiering av de tunga vägtransporterna och transportsektorn som helhet. Som en del av uppdraget ska kommissionen presentera förankrade genomförandeplaner för hur elektrifieringen kan påskyndas i de områden där den största delen av trafiken sker.

Elektrifieringskommissionen bjöd den 20 april 2021 in Region Stockholm att initiera regionala elektrifieringslöften som en del av arbetet med genomförandeplanerna. Regionen har därefter fört dialog med offentliga och privata aktörer i länet och fått positiv respons och en konkret avsiktsförklaring har tagits fram. Som avsiktsförklaringen är formulerad ska kommunerna i länet gemensamt samla offentliga krafter, med hänsyn till aktörernas olika förutsättningar och roller.

Huddinge har ett flertal områden inom vilka kommunen har rådighet och kan ta fram förslag på åtgärder. Det kan röra den egna fordonsflottan, tjänsteresorna eller kravställningen vid upphandlingar. Men de viktigaste åtgärderna med störst effekt kan göras inom samhällsplaneringen.

Ett problem i sammanhanget är att det varken av elektrifieringskommissionens uppdrag eller i förslaget till avsiktsförklaring klart framgår vilka roller de olika aktörerna har eller vilka mer konkreta åtgärder staten och regionen avser att genomföra för egen del utöver samordnandet av andras insatser.

Kommunstyrelsen föreslås godkänna avsiktsförklaring ”Elektrifieringslöfte Region Stockholm”.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Regeringen har inrättat en Elektrifieringskommission för att påskynda arbetet med elektrifiering av de tunga vägtransporterna och transportsektorn som helhet. Kommissionen ska vara ett rådgivande organ för utbyte av erfarenheter mellan regering och företrädare för näringsliv, intresseorganisationer, forskningsinstitut, universitet och högskolor, kommuner och regioner.

Inom ramen för uppdraget ska kommissionen bland annat:

- I samråd med berörda aktörer, exempelvis transportföretag, fordonsindustrin, kommuner, regioner och statliga myndigheter, identifiera åtgärder som kan vidtas för att takten i elektrifieringen på transportområdet ska öka. Analysen ska innefatta person- och godstransporter inom samtliga trafikslag.
- Tillsammans med näringslivet och berörda aktörer skyndsamt ta fram en handlingsplan för elektrifiering av de mest trafikerade vägarna i Sverige. Handlingsplanen ska peka ut den övergripande inriktningen för hur samhället gemensamt ställer om transporterna till eldrift genom att tydliggöra ansvarsfördelning och redovisa åtaganden från berörda aktörer.
- Särskilt fokusera på hur tunga vägtransporter inom de mest trafikerade områdena på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt kan elektrifieras i en nära framtid, exempelvis i så kallade regionala elektrifieringspiloter som har fokus på statisk laddinfrastruktur.

Genomförandeplaner

Som en del av uppdraget ska kommissionen presentera förankrade genomförandeplaner för hur elektrifieringen kan påskyndas i de områden där den största delen av trafiken sker.

Genomförandeplanerna ska bestå av konkreta åtaganden från berörda aktörer och ha potential att leda till att en väsentlig del av transporterna snabbt kan elektrifieras i respektive område. Åtagandena ska särskilt fokusera på hur tunga vägtransporter inom de mest trafikerade områdena på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt kan elektrifieras i en nära framtid.

Avsiktsförklaring

Elektrifieringskommissionen bjöd den 20 april 2021 in Region Stockholm att initiera regionala elektrifieringslöften som en del av arbetet med genomförandeplaner ovan. Region Stockholm har därefter fört dialog med offentliga och privata aktörer i länet kring detta och fått positiv respons.

Som en följd av dialogen har en konkret avsiktsförklaring tagits fram av Region Stockholm och stämts av med Elektrifieringskommissionen. Avsiktsförklaring visar Stockholmsregionens gemensamma vilja och engagemang för att aktivt verka för att nå klimatmålen inom transportsektorn (*bilaga 1*).

Region Stockholm avser att bidra till samordningen för en ökad elektrifiering av godstransporterna i Stockholmsregionen och undertecknade aktörer åtar sig att

öka ambitionerna för elektrifiering med fokus på de regionala godstransporterna och att aktivt delta i det gemensamma regionala elektrifieringsarbetet.

Huddinge kommuns åtaganden

Som avsiktsförklaringen är formulerad ska kommunerna i länet gemensamt samla offentliga krafter, med hänsyn till aktörernas olika förutsättningar och roller. Kommunerna har för avsikt att vara en del av handslaget om att påskynda elektrifiering av regionala godstransporter genom ett regionalt elektrifieringslöfte framtaget i samarbete med Regionen.

I denna fråga har Huddinge kommun rådighet över och kan påverka:

- Den egna fordonsflottan.
- De egna tjänsteresorna.
- Kravställningen i upphandlingen av varor och tjänster.
- Samhällsplaneringen avseende var man lastar om och hämtar och lämnar paket.
- Samhällsplaneringen så att service finns där det är bebyggelse då man minskar transporter av gods.
- Samhällsplaneringen så att bebyggelsen inte sprids ut med ökade biltransporter som följd utan koncentreras där det finns kollektivtrafik (vilket också är den grundläggande tanken i Huddinge kommuns översiktsplan).
- Samhällsplaneringen genom att upplåta mark för laddinfrastruktur.

Konsekvenser och risker

Syftet med elektrifiering av transporter är att generera värden för samhället långt bortanför de ekonomiska. Åtgärder som är viktiga för att stänga gapet mellan ett nuläge och ett önskat böriläge medför dock ofta kostnader som måste beaktas i budgetarbetet. Den mest omfattande och dyraste åtgärden är förmodligen elektrifiering av kommunens vägnät som initialt skulle behöva koncentreras till de stråk där Godstrafikplanen redovisar flest transporter. Men även andra åtgärder måste tas hänsyn till. Ställs det högre krav i exempelvis en upphandling kommer även anbuden att bli dyrare. Ska laddningar av tung fordon möjliggöras krävs investeringar etc.

Kostnader kan uppkomma direkt, men också över tid. I vissa fall handlar det om att bara ändra resursfördelningen, i andra fall krävs investeringar eller ökade driftskostnader.

För en rationell styrning krävs ekonomiska överväganden avseende tänkbara insatser och då är det inte bara intressant att kalkylera kostnaderna för vissa egna åtgärder utan också känna till statens och regionens åtaganden och tidtabell.

Datum
2021-06-07Diarienummer
KS-2021/1290.109

Övriga offentliga aktörers åtaganden

Av avsiktsförklaringen framgår att kommunerna i länet är positiva till att *gemensamt samla offentliga krafter*, med hänsyn till aktörernas olika förutsättningar och roller.

Ett problem i sammanhanget är att det varken av elektrifieringskommissionens uppdrag eller i förslaget till avsiktsförklaring klart framgår vilka roller de olika aktörerna har eller vilka mer konkreta åtgärder staten och regionen avser att genomföra för egen del utöver samordnandet av andras insatser.

Denna ovisshet spelar roll för Huddinge då exempelvis de flesta tunga transporter i kommun går på det statliga vägnätet, framför allt Huddingevägen, Lännavägen, Glömstavägen och Nynäsvägen. Det mest effektiva är att det vägnätet prioriteras och elektrifieras innan det kommunala kommer ifråga.

Även regionens agerande påverkar Huddinge. En förutsättning för flera av de åtaganden kommunen skulle kunna göra, inte minst inom samhällsplaneringen, är att regionen bygger ut och förbättrar kollektivtrafiken.

Förtydligandet kring roller och vilka frågor olika aktörer har mandat att påverka kommer att bli en central del i det fortsatta arbetet.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsen förvaltning anser att elektrifieringen av vägtransporterna är en viktig del i omställningen till minskade utsläpp då trafiken står för en stor del av växthusgaserna. Som en konsekvens bör Huddinge ta ansvar för de åtgärder kommunen kan bidra med och har rådighet över.

Viss otydligheter avseende statens och regionens åtagande bör dock klaras ut innan kommunen inleder sitt arbete med elektrifieringen i enlighet med avsiktsförklaringen.

Kommunstyrelsen föreslås godkänna avsiktsförklaringen "Elektrifieringslöfte Region Stockholm".

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Rörande de ekonomiska konsekvenserna kan konstateras att en förflyttning av en verksamhet från ett nuläge mot ett önskat läge ofta medför kostnader som måste analyseras och beaktas i budgetarbetet i konkurrens med andra prioriteringar.

Avseende de juridiska konsekvenserna gäller följande. Handslag, avsiktsförklaring och löfte är begrepp som i den offentlighetsliga kontexten har en likartad och något diffus betydelse. Tolkningen är dock att det rör en avsikt och en överenskommelse om att ingå i någon form av frivillig samverkan. En övergripande avsiktsförklaring, ett handslag eller ett löfte har inga direkta juridiska konsekvenser utan är en explicit viljeinriktning med ett signalvärde.

Datum
2021-06-07

Diarienummer
KS-2021/1290.109

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
Biträdande kommundirektör

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till avsiktsförklaring från Region Stockholm

Bilaga 2. Bildspel: Elektrifieringslöftet– regionalt handslag för elektrifiering

Beslutet ska skickas till

Region Stockholm